

איך נגרפה המדינה כולה אז תוך המערכות המטרופת

ההלצה העממית אומרת שישר אל היא בית-משוגעים, הנבדל מ מוסדות דומים בכך שהמשוגעים מנהלים אותו בעצמם.

השבוע נדמה כאילו ביקשה ה מדינה להוכיח זאת קבל עם ועור לם.

העתיד אינו חשוב. מסביבה אירעו מאורעות חשובים. בעיות חיוניות טבעו דיון ופיתרון. אך המדינה כולה, מגדול ועד קטון, עסקה בבעייה אחת ויחידה, שהל היבה, הסעירה, ריתקה העסיקה את הכל: השאלה אם חלקת-אדמה מסוימת בירושלים שימשה איי פעם כבית-קברות.

איש לא יכול היה לעמוד מנגד. רבנים וארכיאולוגים, בחורי-ישיב בה ומדענים, עסקנים ועיתונאים, שוטרים ומחוקקים — כולם נגרפו אל תוך המערכולת המטרופת.

ראשה הממשלה יצא לפגישה חשוך בה עם נשיא מצריים, אנוור אל סאדאת, באלכסנדריה. בפגישה זו עשוים להיעשות מעשים או להת רחש מחדלים, אשר יקבעו את עתיד המדינה לשנים רבות. אך תחת להקדיש ימים ולילות להכנת המיפגש וללימוד הבעיות, עסק מנחם בגין בתיווך בין רבנים וארכיאולוגים.

ארצות-הברית נכנסה לעימות מזויין עם לוב. יש לדבר השלכות חשובות על ישראל. לאיש לא היה פנאי לעסוק בזה.

פתיחת שנת-הלימודים עומדת בשער. לקראת מאורע זה קיבל משרד-החינוך שורה ארוכה של החלטות, העלויות לפגוע במאות אלפי תלמידים לגרום לנזקים ש לא יתיקונו. כיתות נסגרו, כיתות אחרות הורחבו מעל לכל מידה סבירה המאפשרת לימודים. ילדים מופרעים צורפו לכיתות רגילות, שם יגרמו להרס. אולם שר החינוך התרבות, זבולון המר, היה עסוק. הוא עסק בתיווך בין אנשי-דת אנשי-מדע.

העתיד אינו חשוב, אלא רק העי בר החיים אינם מסעירים כמו ה מתים.

לא היה פרשן המכבד את-עצמו, שלא הקדיש לנושא שורות נכב דות ורבות-משמעות. לא היה פו ליטאי-קאי שלא מצא בו הודמנות פו כדי להשמיע דיברי-הגות עמו קים, שזיכו אותו בכותרת בעיתון או — שיא האושר! — בהקרנת תמונתו על מירקע-הטלוויזיה. גבי רים ונשים, זקנים וצעירים, הז דעזעו והתרגשו, התקוממו הוזדעי קו.

רומאים וממזכזכים. האם נמצאו עצמות בעת החפירות ה ארכיאולוגיות בעיר-דוד — אותו הרהיבית, שבו היתה קיימת העיר היבוסית ירושלים? אם כן, האם נקברו בעליהן שם, או שמא נשארו מטילים שם מבלי להיקבר? ואם כן, האם היו בנייהודה כשרים, הזכאים להיקבר בקברי-ישראל, או סתם כרתים ופליטים, ממורים או מגויירים שלא-כהלכה, רומאים או ממזכזכים, חיילי טיטוס, נבוכדנצר או עמרפל מלך-שינער?

מדינאים רבים בעולם יכלו להי-

שוודי הקברים

היהודית, אחרי שגילו כי מהגרים אינם באים לארץ-ישראל, כפי שטענו בבקשת-ההגירה שלהם. מיספר המהגרים ירד מ-4000 ל-700 לאחר-כך.

אין שום תימוכין לסברה זו. איש אינו יודע מדוע מעניקים הסובייטים אשרות-הגירה ליהודים, בכמות כלשהי. ברור כי אינם עושים זאת מתוך להט ציוני. הסיבה הסבירה ביותר: להיפטר מן היהודים ולשים יד על דירותיהם ועל מקומות-העבודה שלהם, הרי רושים לאחריהם. העילה הרישמית — "איחוד מישפחות" במדינת-ישראל — לא היתה מעולם אלא תירוץ שקוף לכל הצדדים.

שום מוסד סובייטי לא התלונן עד כה על סירובם של ה"נושאים" לבוא לישראל. אך אילו אכן היה קיים שיתוף-פעולה בין השלטונות הסובייטיים ובין המוסדות הציוניים, כדי להכריח את היהודים לבוא לישראל דווקא, תחת לבחור בארץ הרצויה להם — היתה זאת שרוריה רבה.

אוי לציונות אם היא זקוקה לעזרת הק"ב כדי להביא יהודים לישראל, אמר השבוע עסקן ציר גי, שאינו מסכים עם גישת הני הלת.

הממשלה

בגין מכין אליבי

לפני אלוהים וגורן

הטיי בגין את

האחריות על המערך

גיבור הסערה סביב החפירות ב-עיר-דוד (ראו לעיל) היה הרב הרשאי האשכנזי, שלמה גורן. אך הוא לא התפקד בכך. השבוע היתה ידו הארוכה גם בפרשה אחרת.

הוא קיבל לידי מיכתב של מנחם בגין, ראש-הממשלה, שבא כתשר בה-לא-תשובה לחוות-דעת של הרב על מעמדה של פיתחת-רפית.

הקדוש-ברוך-הוא הבטיח לזרעי אברהם את הארץ, מנחל מצריים עד הנהר הגדול. הנהר הגדול הוא הפרת, הזורם מתורכיה, דרך סוריה ועיראק, אל המיפרץ הפרסי. לפי כך שייכות ביירות ודמשק, טריפולי וחלב, חומס וחמה (אך לא בגי דאד) לארץ-המובטחת, ותהיה חובה לספוח לישראל — אם וכאשר ייכבשו על-ידי צה"ל, בעזרת ה קדוש-ברוך-הוא והשופר של הרב גורן.

חזונו המקים. הצרה היא שהמצב בדרום אינו כה ברור. מהו נחל מצריים?

לפי גירסה אחת, זהו היאור בכך בודו ובעצמו, ולפיכך כל קאהיר שייכת לישראל (להבדיל מן העיר-התאומה, גיזה, השוכנת מול קא-היר, בגדה המערבית של הנילוס). לפי גירסה ליברלית יותר, הכוונה היא לזרוע המזרחית ביותר של הנילוס בימ-יב, א-י-שם ממזרח העיר הנוכחית פורט-סעיד. אך גם המקילים שבמקילים אינם יכולים להסתפק בפחות מאשר בוואדי אל-עריש, שרבים ראו בו את "נחל מצריים" של א. זהו גירסתו של הרב גורן.

לפיכך מותר להחזיר את מר-בית סיני, אך יש איסור חמור להחזיר את פיתחת-רפית, העיר ימית ובנוותיה. כל העושה כן חוטא כלפי המקום — תרתי משמע.

הצרה מקבורה. מנחם בגין מגדל בגין הוא יהודי מאמין, ואינו רוצה לחטוא. על כן הודיע לרב גורן בכתב, שלא עליו רובץ ה חטא הנורא של החזרת הפיתחה, אלא על המערך. שהרי בשעתו הציע בגין להפריד בכנסת בין ה הצבעה על השלום עם מצריים וה הצבעה על פירוק ההתנחלויות, ו אילו המערך התנגד לכך.

גם במלאכת העיוותים הפורמ-ליסטיים של עורך-הדין בגין זהו שיא חדש. שהרי בגין הוא שחתם על הסכמי קמפ-דייוויד, שבהם מהווים השלום, הנסיגה, החזרת כל השטח ופירוק כל ההתנחלויות מיקשה אחת. בלי כל אפשרות לנת-קס זה מזה.

המערך התנגד להפרדה, מפני ש-התקשה להצביע בעד פירוק ההתנחלויות. אך אילו היתה הכנסת, שבה הכריעו או דווקא קולות ה מערך, מצביעה בעד השלום, אך נגד פירוק ההתנחלויות. היה ה שלום כולו נקבר בו במקום. ה מערך (יחד עם של"י ושאר הסיעות הקטנות שלה) הציל את בגין מ קבורת ההישג ההיסטורי שלו.

ערב הפגישה. איש אינו מיי טיב לדעת זאת מבגין. אך השבוע, ערב צאתו לפגישתו עם הנשיא אנוור אל-סאדאת, בילבל במתכוון את היוצרות והטיל את מלוא האחריות לפני אלוהים והרב גורן על המערך המשוסע והאומלל, שלא היה ביכולתו להגיב ממיטת-חוליו (ראו הנדון ועמודים 6-7).

מדוע נזכר בגין דווקא עתה ב-פרטים אלה? העיתוי היה ברור לכל: הוא יצא למצריים, יחד עם אריק שרון, כדי להשלים את הפר-טים האחרונים לנסיגה הטוטאלית מסיני — מיבצע שבגין ושרון יצ-טרכו לבצעו בעוד שמונה חודשים

בילבד. לפי כל הסימנים, יגרו הדבר למשבר לאומי עמוק. בגין הכין לעצמו אליבי.

השטחים

שיעור מס' 1

אריק שרון רצו

לקמוד — וקמד שיעו

שלא ציפה ל

אריק שרון רצה ללמוד את בע יות האוכלוסיה בשטחים הכבושים כבר כצעדיו הראשונים למד, הש בוע, כי יש לו וליועציו הרבה מ ללמוד.

עם כניסתו לתפקיד הודיע ארי שהוא מבקש להיפגש עם ראשי הציבור בשטחים אלה, כדי לל מוד מה בניהם, להחליף עימו דיעות ולגבש את עמדתו.

היה זה צעד מתוכנן. הוא נו עד, בין השאר:

● לאותת לעמיתיו בממשל שהוא האיש, המסוגל לדבר עו הערבים, ועל כן הוא צריך לבו במקום יוסף בורג כמי שאחרא על ענייני האוטונומיה.

● להעביר מסר דומה למצ רים, ולהציע את עצמו בעיניה כמיש ליברלי ואוור, ערב בי קורו עם ראש-הממשלה באלכסנ דריה השבוע.

● להרגיע את הרוחות בגדו וברצועה, כדי להרוויח זמן לפי תוח מדיניותו.

● להתרשם — אולי — באור פן ישר ממה שמתרחש באמרו בלב בעלי-שיחו, כדי לנסור ולגבש קו לניהול המשא-ומתן על האוטונומיה.

לא להיות בוגדים. שרון החי ליש לשמור את פרטי השיחות ואף את זהות הנפגשים, בסוד בכך, סבר, יעזור לבעלי-שיחו לדבר גלויות ולהסתייג — כפי שקיוה — מאש"ף.

התוצאה היתה בדיק הפוכה, ברגע שאנשי-הציבור בגדה נוכחו לדעת כי השיחות נשמרות כבי יכול בסוד, הם נבהלו. הם האמינו כי אריק שרון טומן להם מלכודת.

הסודיות של הפגישות יכולה היתה ליצור בביירות את הרוי שם כי בעלי-שיחו של שרון הם בוגדים וקוויולינגים, המוכרים אה העם הפלסטיני תמורת הנאות אי-שיות. אם תיפער תהום בינם ובין אש"ף, כך חששו, ינצל זאת שרון כדי לסכסך ולדרדרם למעמד של קוויולינגים ובוגדים.

הראשון שתפס זאת היה חילמי חנון, ראש-העירייה הקשיש והער מומי של טולכרם. מייד עם היוודע דבר הפגישות, מיהר השבוע להכ ריו באמצעי-התיקשורת המקומיים והורים שבא לפגישה עם שרון רק כדי להודיע לו שהוא מזדהה עם אש"ף, וכי אין פיתרון וולת קמ-תה של מדינה פלשתינית בגדה וברצועה. אחריו מיהרו עמיתיו, כולם דחו את רעיון האוטונומיה מכל וכל.

תוך כדי כך נוצר מצב אבסור-די ומביד. לפי הוראותיו של דני מט, אסור לחילמי ולחבריו להז דהות עם אש"ף, ולא כל שכן להכריז על כך. לעיתונגים הער-ביים אסור גם להדפיס הודעות הודהות כאלה. והנה, באמצעות הפגישה עם שרון, שהזמין את בעי ליישחו לדבר ככל העולה על רוחם, הכריז חילמי על ההזדהות עם אש"ף, וכל כלי-התיקשורת פירסמו זאת כבהלטה — ערב של ביקור של אריק במצריים.